

der saaledes: Man har slet ikke Raad til at lade være med at have Raad til at gøre det. Naar man er kommet saa langt op, er der ikke meget andet at gøre end at trække Stigen efter sig, saa kan man ikke komme højere. Maaske er jeg et særlig forhærdet Menneske, men det har ikke rørt mig det fjerneste. Jeg begriber saa overmaade godt, at disse Krav og Ønsker fremsættes, men jeg antager alligevel, at man maa være enig om, at nu maa der en vis Frist til — den bliver maaske slet ikke saa lang —, inden man kan se ganske klart, hvorledes vore finansielle Forhold ligger. Højest sandsynligt er det da, at man vil faa her i Landet overmaade rigelige Indtægter, vel ikke saa store, som vi har kunnet regne med i de gyldne Dage, men dog saa store, at vi deraf vil kunne afholde alle rimelige, endda meget store Udgifter. Men saa længe vi er i de ureglerette Tilstande, synes det mig naturligt, at man ikke begynder paa Foretagender, hvis finansielle Omfang er saaledes, at man ved, man i Øjeblikket ikke magter dem.

Dette gælder f. Eks. en Foranstaltning som Lille Bælts Broen, for hvilken jeg har den største Sympati. Jeg er ganske overbevist om, at man kommer til den, men hvad kunde det nytte at gøre, som et enkelt Medlem — jeg tror, det var det ærede Medlem fra Vonsild (Hansen-Stavnshøj) — har foreslaaet, at man begyndte paa Anlægget, at man afsatte 100 000 Kr. til noget, som maaske skulde koste 50 Mill. Kr.? Jeg har ogsaa hørt dette betone, at man maatte give de arbejdsløse noget at bestille, og derfor skulde man tage fat paa sligt, man kunde altid tage fat paa Jordarbejdet. Jeg synes, at Jordarbejdernes Spor skræmmer. Man har taget fat paa Jordarbejder ogsaa i Kommunerne, men man er ikke kommet langt. Jeg har den Tro, at man vist maa gøre Jordarbejderne om igen, naar man skal iværksætte selve Foranstaltningen. Desuden er der ikke saa overordentlig stor Arbejdsløshed for Øjeblikket. Tværtimod, den er ikke større end normalt. Jeg tror endda, den i Øjeblikket er mindre end normalt her i Landet. Jeg kan altsaa ikke mene, at man kan allerede bevilge et Beløb til saadanne Foranstaltninger.

Man kan naturligvis meget godt ned sætte en Kommission om et jysk Universitet. Det er jo fortræffeligt, at der sidder udmærkede Mænd og drøfter dette, hvad i Alverden kan det gøre for Fortræd? Naar de er færdige med deres Overvejel-

ser og kan fremsætte Forslag, er det muligt, man er kommet saa vidt, at man kan overse, om man har de finansielle Muligheder for at gennemføre det. En saadan Kommission kan gøre sin store Nytte, den kan klarlægge, hvor stort et Foretagende det drejer sig om. Men jeg kan ikke mene, at vi allerede nu skulde tage fat paa det jyske Universitet, for efter min Mening — andre kan jo se anderledes paa det — er der ikke tilstrækkelige Midler i Statskassen til det.

Vi maa have alt regelret ordnet, før vi kan tage fat paa andet end det, som i Øjeblikket synes gennemførligt. Men man kan dog ikke se bort fra, at der paa Finanslovsforslaget er foreslaaet offentlige Arbejder til et Beløb, som vi ingen Sinde før har kendt. Det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) indrømmede dette og indrømmede ogsaa, at det var rigtigt at gøre dette. Jeg tror ogsaa, vi magter dette paa det Budget, som er lagt.

Nu er Spørgsmaalet dette, om Staten ikke kan yde Laan til andre, om Staten kan yde Laan til Kommunerne. Dette Spørgsmaal rejses jo i Øjeblikket og vil vel ogsaa komme direkte ind paa os, maaske gennem Andragender eller lignende; til mig er det kommet i forskellig Form: Laan til Institutioner, halvt kommunale og halvt private, Laan til Kommuner til store Arbejder, som de har planlagt og ønsker at iværksætte. Jeg maa i al Almindelighed sige, at naar Kommunerne har Penge, har Staten ogsaa Penge, og naar Staten har Penge, har Kommunerne vel ogsaa Penge. Staten er jo ikke andet end den store Fælleskommune. Den kan ikke udskilles fra Landet paa den Maade, som man vil. Men dernæst er det vel ogsaa rimeligt, at Kommunerne, af hvilke adskillige sidder meget smaat i det, tager den nuværende Situation som et Vendepunkt, hvor man ser ud over, hvad man kan magte, og hvad man ikke kan magte. Det kan jo ikke nytte noget, at en Kommune planlægger at anvende 8 Mill. Kr. til en Hayn eller 5 Mill. Kr. til et andet stort Foretagende, naar den ikke har mindste Spor af Begreb om, hvorledes Pengene skal komme, og ikke ved Henvendelser, som den har gjort overalt, har kunnet skaffe Midler til Veje. Thi Henvendelserne er jo gjorte, og de er, efter hvad der siges, ganske særlig gjorte til Bankerne.

Hvad Bankerne angaar, er adskillige Rigsdagsmænds Stilling, naar de omtaler dem, saaledes, at man skulde mene, at de